

Beavdegirji 3/2016

Sámi Giellagáldu davvisámegiela giellajuogusčoahkkín 3/2016

Áigi: 30.8.2016

30.8.2016 diibmu 9.30-16.30 Ruota ja Norgga áigi, 10.30-17.30 Suoma áigi

Báiki: skype

Báikki nalde/eret:

Lahtut:

Ruotta:

Marit Anne Allas

~~Per Stefan Labba~~

Norga:

Rávdná Turi Henriksen

Berit Anne Bals Baal

Suopma:

~~Kaarina Vuolab-Lohi~~

~~Marjaana Aikio~~

Várrelahtut:

Ruotta:

~~Helena Omma~~

~~Miliana Bær~~

Norga:

~~Ritva Nystad~~

~~Fronde Are Anti~~

Suopma:

Sierge Rasmus

ROMSSA fylkkasuohkan
TROMS fylkeskommune

Ellen Pautamo searvvai čeahkkimii 13.30 Norgga ja Ruota áigge ja 14.30 Suoma áigge.

Giellabargit:

~~Marja Partapuoli~~

Bigga-Helena Magga

~~Maret Laila Antti~~

024/12 Čeahkkima rahpan

Ságadoalli Berit Anne Bals Baal rabai čeahkkima diibmu 9.45 Ruota ja Norgga áigge, 10.45 Suoma áigge.

025/16 Lágalašvuoda ja mearridanválddi dohkkeheapmi

Bargoortnega § 26 mielde galget čeahkkinbovdehus, áššelistu ja áššebáhpirat sáddejuvvot golbma vahku ovdal čeahkkima. Sámi Giellagáldu bargoortnega § 32 mielde lea giellajuhkosis mearridanváldi go unnimus bealli lahtuin leat čeahkkimis ja jus lea unnimusat okta ovddasteaddji sihke Norggas, Ruotas ja Suomas.

Mearrádus: Čeahkkinbovdehus- ja áššebáhpirat leat sáddejuvvon šleadgapoastta mielde 9.8.2016. Čeahkkin lea lágalaš ja čeahkkimis lea mearridanváldi.

026/16 Beavdegirjedárkkisteddjiid ja jienaid rehkenastiid välljen

Mearrádus: Beavdegirjjidárkkisteaddjin ja jienaidrehkenastin välljejuvvuiga: Sierge Rasmus ja Rávdná Turi Henriksen.

027/16 Áššelisttu dohkkeheapmi

Mearrádus: Dohkkehuvvui áššelisttu ja áššiid giedahallanortnega.

- 007/16 Ovdit čeahkkimis sirdojuvvon: Dihtor- ja mobiilatekniikkasániid dohkkeheapmi (Miellodus 1)
- 016/16 Ovdit čeahkkimis sirdojuvvon: Riikkavulošvuodanamahusaid dohkkeheapmi (Miellodus 2)
- 017/16 Ovdit čeahkkimis sirdojuvvon: Dihtoroahpahusa tearbma- ja sátnelisttu dohkkeheapmi (Miellodus 3)
- 018/16 Ovdit čeahkkimis sirdojuvvon: Dáidda ja duodji (Miellodus 4)

- 019/16 Ovddit čoahkkimis sirdojuvvon: Bassanávnnas ja dinggat (Miellddus 5)
- 020/16 Ovddit čoahkkimis sirdojuvvon: Ieža sánit- sániid dohkkeheapmi (Miellddus 6)
- 028/16 Eará ovdanboahhti áššit
- 029/16 Almmuhanáššit
- 030/16 Čoahkkima loahpaheapmi

007/16 Ovddit čoahkkimis sirdojuvvon: Dihtor- ja mobiilateknihkkasánit (Miellddus 1)

Giellajuogus mearridii ovddit čoahkkimis čuovvovačča:

Hálddahus guorahallá “fierbmi” ja “fierpmádat”-sániid erohusa ja geavaheami. Gáldu <http://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>:

Fierbmi:

1. galjes árpu,- báddi- dahje eara dakkár ráhkadus
2. ovdalis máinnašuvvon hápmi, ráhkadus, ortnet mii muittuha goddosa, fierpmádat
3. fierpmádat

Fierpmádat:

1. fierbmi
2. olbmuid dahje servošiid, mat leat gaskaneaset oktavuodas (láktasan oktii), čohkiidan ollisvuohtha dahje ortnet, fierbmi

Giellajuogus mearridii maidai ahte hálddahus guorahallá “iešie”, ja geavaha áššedovdi, go ii leat sámeielas ortográfalaš -ie loahpas.

Hálddahus lea jearran veahki professor Mikael Svonnis.

Dássemolsašumi haga ja diftonga ii njuolgga.

Kasus	Iešie
Nom	Iešie
Akk/Gen	Iešie
All (Ill)	Iešii
Lok/Abl	Iešis
Kom	Iešiin (ii fal išiin)
Ess	Iešien

Mearrádus: Giellajuogus dohkkehii tearpmaid, mat ledje sirdojuvvon ovddit čoahkkimis. Listtus leat čorgejuvvon eret sánit mat gávdnojit sátnegirjiin dahje leat sajáiduvvan sámegillii.

- **fierpmádagas** dihto olbmot leat oktavuodas gaskaneaset jogo fysalaččat dahje neahta bokte
- **fierbmi** lea olahuvvon oktavuoha internehttii
- áibmofierpmádat rievdaduvvo **áibmofierbmin**: oktavuoha internehttii johtasiid/ báttiid haga
- **iešie**: sirdojuvvo boahhte čoahkkimii, seammás giedahallojuvvo mot dustet sániid, mat bohtet engelasgielas, makkár prinsihpat sojaheamis galget leat sániin main lea sámegiela álgu ja engelasgiela loahta
- alla dárkilvuoha rievdaduvvo hápmái **alla čilgodat**: govva dahje šearbma mii ilmmuha olu dáhta juohke njealjádasmihitus (omd. dumás) dahje jietna mii ilmmuha olu dáhta juohke jietnaovttadagas (omd. sekunddas)
- vuollegis dárkilvuoha rievdaduvvo hápmái **vuollegis čilgodat**: govva dahje šearbma mii ilmmuha unnán dáhta juohke njealjádasmihitus (omd. dumás) dahje jietna mii ilmmuha unnán dáhta juohke jietnaovttadagas (omd. sekunddas)
- laktinvuoddu rievdaduvvo hápmái **laktinvuoláš**: reaidu masa dihtora dahje dihtordulbosa láktá vai oažžu fierbmeoktavuoda ja elrávnnji ja mainna ovttastahttojuvvo dihtora eará reaiduide
- mobiiladata/dáhta/dáhtá/: bisuhuvvo **mobiiladata** danin go data lea nu riikkaidgaskasaš sátni, ahte lea vuogas bisuhit dan čállinvuogi mii lea eará gielainge; á-bustáva jietnadeapmi lea gitta suomanguovlluin ja sáhtta dahkat boasttuáddejumi; definišuvdna:diehtjohtu mátketelefovna fierpmis

016/16 Riikkavulošvuodanamahusat (Mielddus 2)

Giellajuogus lea dohkkehan riikkavulošvuodanamahusaid ráhkadeami vuogádaga čoahkkimis 1/2016 (005/16 Riikkavulošvuodanamahusaid/stáhtaborgárvuodanamahusaid ráhkadeami vuogádaga dohkkeheapmi). Giellajuogus sidai hálddahusa fálmáštalat riikkavulošvuodanamahusaid njuolggadusaid mielde ja buktit riikkavulošvuodalistu boahhte čoahkkimii (Guovdageaidnu, 005/16 Riikkavulošvuodanamahusaid/stáhtaborgárvuodanamahusaid ráhkadeami vuogádaga dohkkeheapmi). Hálddahus buvtii listtu dohkkeheapmái, ášši mañiduvvui čuovvovaš čoahkkimii (Heahtá, 016/16 Riikkavulošvuodanamahusat).

Go vuogádat lea dohkkehuvvon, ii leat dárbu dohkkehit sierra ovttaskas namahusaid.

Mearrádus: Giellajuogus dohkkehii riikkavulošvuodanamahusaid čállima dohkkehuvvon vuogádaga mielde, mielddus 2.

- São Tomé ja Príncipe váldojuvvui eret ja mearriduvvui ahte boahttevaš čoahkkimis mearridit mot čálit sámegillii riikkavulošvuodanamahusaid go riikkanamain leat erenomáš mearkkat.

017/16 Dihtoroahpahusa tearbma- ja sátnelistu (Mielddus 3)

Mearrádus: Giellajuogus dohkkehii sániid.

- **neahttaoahpahus**, synonyma **fierbmeoahpahus**: skuvlejupmi, mii lea internehtas ja ollašuttu diehto- ja gulahallanteknihkalaš / elektrovnnalaš reaidduiguin
- **virtuálahoahpahus**: skuvlejupmi virtuálabirrasis, dihtorteknologiijain dahkkojuvvon birrasis

018/16 Dáidda ja duodji-sámit (Miellodus 4)

Mearrádus: Giellajuogus dohkkehii sániid. Listtus leat čorgejuvvon eret sámit mat gávdnojit sátnegirjiin.

- **vuonccisgodđin**, liigeárvalus **girjjohallangodđin**: láigebázahusaid godđit godđinsákkiiguin iežas válljen ivnniiguin ja málliin; vuostereakšuvdna 1970-logu láigefitnodagaide ja godđinbagadusaide maidda ledje čavga rávvagat ivnnis ja málles ja mat hehttejedje godđinhutkáivuoda.

019/16 Bassanávdnasat ja -diŋggat (Miellodus 5)

Mearrádus: Giellajuogus dohkkehii listtu sániid. Listtus leat čorgejuvvon eret sámit mat gávdnojit sátnegirjiin.

- **elastána**: fadnilis syntehtalaš diŋga / liidni
- **kemiijalaš bassan**, liigeárvalus **goikebassan**: bassamis/bassaladdamis geavaha luvvadanávdnasiid ja unnán čázi dahje ii čázi ollenge

020/16 Ieža sámit-sámit (Miellodus 6)

Mearrádus: Giellajuogus dohkkehii listtu sániid. Listtus leat čorgejuvvon eret sámit mat gávdnojit sátnegirjiin.

- **buvttačilgehus** liigeárvalus **sisdoalločilgehus**: muitala vassis gálvvu sisdoalu ja/dahje iešvuodaide dahje mas lea dahkkojuvvon
- **juovlamuoidu**, liigeárvalusat **juovlamuorbáddi**, **šalggobáddi**: šalgu čikŋabáddi mainna čiŋaha juovlamuora

Giellajuogus maŋidii vihtta sáni: jaskes áigodat, báris áigodat, iežasvuorká, peršuvnnalaš beliid čielggadeapmi, skovvi peršuvnnalaš beliid čielggadeapmái ohcama oktavuodas.

028/16 Eará ovdanboahhti áššit

Mearrádus:

029/16 Almmuhanáššit

Mearrádus:

030/16 Čoahkkima loahpaheapmi

Mearrádus: Čoahkkin loahpahuvvui diibmu 15.15 Norgga ja Ruota áigge, 16.15 Suoma áigge.

**Ságadoalli
Berit Anne Bals Baal**

**Čáli
Bigga-Helena Magga**

**Beavdegirjedárkkisteaddji
Rávdná Turi Henriksen**

**Beavdegirjedárkkisteaddji
Serge Rasmus**